

Providing a Model for Empowering Children with a Focus on the Development of Peace and Social Justice through Sports Activities

Hossein Rajabi Noush Abadi^{1✉}, Nader Memari², Camelia Swart Aries³

1. Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences and Health, University of Tehran, Tehran, Iran. E-mail: Horajabi@u.ac.ir
2. Corresponding Author, Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences and Health, University of Tehran, Tehran, Iran. E-mail: nadermemari@yahoo.com
3. Department of Sport Management, Hamad Bin Khalifa University, Doha, Qatar. E-mail: kswartarries@hbku.edu.qa

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received:

07 December 2024

Received in revised form:

12 November 2025

Accepted:

07 April 2026

Published online:

21 April 2026

Keywords:

children's empowerment,
sports activities,
peace,
social justice.

ABSTRACT

Introduction: The aim of this research is to provide a model for empowering children with a focus on the development of peace and social justice through sports activities.

Methods: To conduct the present study, the grounded theory method and the systematic approach of Strauss and Corbin were utilized. The participants included faculty members from the fields of sports management and sociology (with a minimum of three scientific-research articles or two authored books on peace and social justice), sports coaches (with at least five years of experience related to children's sports activities), and sports managers and policymakers from organizations such as the National Olympic Committee and sports federations. Sampling was done purposefully, and theoretical saturation was achieved after 18 interviews. The research tools included library studies and interviews. The content validity of the interview tool was confirmed using expert opinions and inter-rater agreement.

Results: As a result of coding, a total of 146 codes were identified, and common data were categorized into 43 axial codes and 15 selective codes. The research's paradigmatic model was designed in the form of causal factors (individual, family, and social factors), intervening factors (ability to dialogue and understand, adherence to ethical and social principles, and a spirit of participation and critical receptivity), contextual factors (gender equality and global insight), strategies (education for peace, combating discrimination, and promoting human interaction with developmental environment), and outcomes (awareness of fundamental freedoms, human rights, and social awareness).

Conclusion: sports activities can be used as a powerful tool for empowering children and developing peace and social justice, and the potential of sports can be harnessed to create positive changes in societies.

Cite this article: Rajabi Noush Abadi, H., Memari, N., & Swart Aries, C. (2026). Providing a Model for Empowering Children with a Focus on the Development of Peace and Social Justice through Sports Activities. *Sport Management Journal*, 18(1), 27-42.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jsm.2025.385565.3390>

Journal of Sport Management by University of Tehran Press is licensed under [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)
| website: <https://jsm.ut.ac.ir/> | Email: jsm@ut.ac.ir

© The Author(s).

Publisher: University of Tehran Press.

Extended Abstract

Introduction

Therefore, they need to learn more about peacebuilding and abilities such as democracy, cooperation and solidarity, preserving cultures, self and others, transnationalism, environmental protection, and spirituality. However, to fully exploit the potential of sports in developing peace and social justice, we need a comprehensive and efficient model for empowering children. This model should consider factors such as increasing access to sports facilities, training coaches with social and ethical approaches, and creating sports programs tailored to the different needs of children. Also, it should pay attention to the cultural and social aspects of each community so that sports programs can be effectively coordinated with local contexts and have the greatest impact. Therefore, the main question of the present research is whether it is possible to provide a model for empowering children with an approach to developing peace and social justice through sports activity?

Methods

In order to conduct the present study, the grounded theory method and the systematic approach of Strauss and Corbin (1998) were used. This study is classified as basic research in terms of research orientation; the research method is qualitative; the research philosophy is interpretive; and the research strategy is grounded theory; the research approach is inductive; and the purpose of this research is exploratory. The number of samples was not determined before conducting the research and the sampling process continued until a kind of information saturation was achieved; meaning that no new information was extracted from the data during the interview. Theoretical saturation was carried out after the interview with the 18th person. In accordance with the steps of the grounded research method, the theoretical sampling process continued until the theoretical adequacy was achieved. In this study, the process of analyzing the data obtained from the interviews was carried out through three coding stages (open, axial, and selective). In these three stages, which were carried out consecutively, the collected interviews were analyzed and coded line by line.

Results

According to the principles presented by Strauss and Corbin (1998) regarding open coding, first the responses provided by the interviewees are broken down into smaller units, this was done after reviewing the interview transcripts at the sentence or paragraph level, and a total of 146 codes were identified. Then the concepts were placed in the form of larger categories, and after this stage, an attempt was made to classify them in the form of larger conceptual categories. Given that, numerous open codes were obtained, however,

after each stage, the data were re-classified and reviewed, repetitive concepts were eliminated and similar concepts were merged. This was repeated several times to achieve logical saturation for the main categories, subcategories, and their characteristics. However, it can be considered sufficient for the subsequent stages of data analysis. The common data were categorized into 43 axial codes and 15 optional codes.

Conclusion

Develop and implement sports programs that comprehensively teach the values of peace, social justice, and human rights. These programs should include group and team activities that encourage children to cooperate, respect each other, and abide by the rules; Provide sports facilities and infrastructure that are accessible to all children, regardless of gender, race, or social status. These facilities should be designed in such a way that all children can benefit from them and have equal opportunities to participate in sports activities; Conduct training courses for sports coaches and facilitators so that they can teach children the values of peace and social justice. Coaches should have the necessary skills to promote positive and constructive behaviors in children and be able to create a supportive and encouraging environment for them; Incorporate regular and structured sports activities into school curricula, these activities can help strengthen social skills, increase self-confidence, and promote a culture of cooperation and respect among students; Encouraging parents to actively participate in and support their children's sports activities. Future research can examine how cultural and social factors influence children's empowerment through sports activities in other dimensions of their personality. These studies can show how different cultures and social environments may require different approaches. Future research can examine the effects of sports activities on specific groups of children, such as children with special needs, migrant children, or disadvantaged children. Future research can also examine the effects of parents' active participation in children's sports activities on empowerment and the development of peace and social justice. These studies can show how parental support and involvement can help reinforce the positive effects of sports activities.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: In conducting this research, all ethical points have been observed.

Funding: Institutional financial resources were not used in this research.

Authors' contribution: The contributions of the authors in this article are equal.

Conflict of interest: The authors have no conflicts of interest.

ارائه مدل توانمندسازی کودکان با رویکرد توسعه صلح و عدالت اجتماعی از طریق فعالیت ورزشی

حسین رجبی نوش آبادی^۱، نادر معماری^۲، کاملیا سوارت آریز^۳

۱. نویسنده مسئول، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: Horajabi@ut.ac.ir

۲. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: nadermemory@yahoo.com

۳. گروه مدیریت ورزشی و سرگرمی، دانشگاه حمد بن خلیفه، دوحه، قطر. رایانامه: kswartaries@hbku.edu.qa

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	مقدمه: هدف پژوهش ارائه مدل توانمندسازی کودکان با رویکرد توسعه صلح و عدالت اجتماعی از طریق فعالیت ورزشی می باشد.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۹/۱۷	روش پژوهش: به منظور انجام تحقیق حاضر از روش نظریه پردازی داده بنیاد و رهیافت نظام مند اشتراوس و کوربین استفاده شد. مشارکت کنندگان شامل اعضای هیئت علمی رشته مدیریت ورزشی و جامعه شناسی (دارای حداقل ۳ مقاله علمی-پژوهشی یا ۲ کتاب تألیفی در زمینه صلح و عدالت اجتماعی)، مربیان ورزشی (دارای تجربه حداقل ۵ سال مرتبط با فعالیت ورزشی کودکان) و مدیران و سیاست گذاران ورزشی در سازمان های ورزشی مانند کمیته ملی المپیک و فدراسیون های ورزشی می باشند. نمونه گیری به روش هدفمند انجام شد و اشباع نظری پس از مصاحبه ۱۸ام انجام گرفت. ابزار پژوهش شامل مطالعه کتابخانه ای و مصاحبه بود. روایی محتوایی ابزار مصاحبه با استفاده از نظر متخصصان و توافق آنان مورد تأیید قرار گرفت.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۸/۲۱	یافته ها: در نتیجه کدگذاری در مجموع ۱۴۶ کد شناسایی شد و داده های مشترک در قالب ۴۳ کد محوری و ۱۵ کد انتخابی، دسته بندی گردید و مدل پارادایمی تحقیق در قالب عوامل علی (عوامل فردی، خانوادگی و اجتماعی)، عوامل مداخله گر (توانایی گفتگو و تفاهم، رعایت اصول اخلاقی و اجتماعی و روحیه مشارکت و انتقادپذیری)، عوامل زمینه ای (برابری جنسیتی و بینش جهانی)، راهبردها (آموزش صلح طلبی، مبارزه با تبعیض و ترویج تعامل انسان با محیط زیست توسعه ای)، و پیامدها (آگاهی از آزادی های اساسی، حقوق بشر و آگاهی اجتماعی) طراحی شد.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۱/۱۸	نتیجه گیری: فعالیت های ورزشی می توانند به عنوان ابزاری قدرتمند برای توانمندسازی کودکان و توسعه صلح و عدالت اجتماعی به کار روند و می توان از پتانسیل های ورزش برای ایجاد تغییرات مثبت در جوامع بهره برداری کرد.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۲/۰۱	
کلیدواژه ها: توانمندسازی کودکان، فعالیت ورزشی، صلح، عدالت.	

استناد: رجبی نوش آبادی، حسین؛ معماری، نادر؛ و سوارت آریز، کاملیا. (۱۴۰۵). ارائه مدل توانمندسازی کودکان با رویکرد توسعه صلح و عدالت اجتماعی از طریق فعالیت

ورزشی. نشریه مدیریت ورزشی، ۱۸(۱)، ۴۲-۳۷.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jsm.2025.385565.3390>

این نشریه علمی رایگان است و حق مالکیت فکری خود را بر اساس لایسنس کپی رایت کامنز (CC BY-NC 4.0) به نویسندگان واگذار

کرده است. | آدرس نشریه: <https://jsm.ut.ac.ir> | ایمیل: jsm@ut.ac.ir

© نویسندگان.

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران.

مقدمه

فعالیت‌های ورزشی و میزان اهمیت سرمایه‌گذاری روی آن‌ها، به یکی از عمده‌ترین چالش‌های دولت‌ها در هزاره سوم تبدیل شده است. از یک سو، منافع کلان فعالیت‌های ورزشی موجب ترغیب سیاست‌گذاران به توسعه آن در جهت کسب سود بیشتر برای خود شده است (شریفی مقدم و همکاران، ۲۰۱۲). از سوی دیگر خیل عظیم کودکان و نوجوانان با نیازهای کاملاً متفاوت از گذشته و علاقه شدید به فعالیت‌های ورزشی، سیاست‌گذاران را بر سر دوراهی قرار داده است. ظاهراً دولت‌ها هنوز نتوانسته‌اند بین گرایش مردم و راهبردهای تعیین‌شده توازن ایجاد کنند (طاهری و همکاران، ۲۰۲۰). از آنجاکه کودکان و نوجوانان بارزترین عامل تولید و مهم‌ترین سرمایه و منبع اصلی مزیت رقابتی و ایجادکننده قابلیت‌های اساسی هر جامعه‌ای به شمار می‌آید، یکی از مؤثرترین راه‌های دستیابی به مزیت رقابتی در شرایط فعلی، توانمند کردن کودکان و نوجوانان آن جامعه است (چن^۱، ۲۰۱۰)؛ (رونا^۲ و همکاران، ۲۰۲۰). لذا لزوم توانمندسازی کودکان و نوجوانان بر هیچ کس پنهان نیست؛ به‌طوری‌که موضوع توانمند کردن کودکان و نوجوانان به یکی از مهم‌ترین مسائل و دغدغه‌های راهبردی در راه موفقیت در جوامع مختلف تبدیل شده است (مارتن^۳ و همکاران، ۲۰۲۱). توماس و ولتهوس، توانمندسازی را یک عامل انگیزش درونی می‌دانند که منعکس‌کننده نقش فعال افراد در جامعه می‌باشد و بین راهبردهای مدیریتی و عوامل سازمانی و ادراکات افراد در مورد توانمندی تفاوت قائل شده‌اند (یچلور، ۲۰۲۲).

انسجام در برنامه‌های توسعه منابع انسانی مستلزم توسعه برنامه‌های توانمندسازی است که مدیریت منابع انسانی نقش بسزایی در یکپارچه‌سازی و تلفیق این برنامه‌ها برای ارائه الگوی مناسب توانمندسازی کودکان و نوجوانان ایفا می‌کند (آختر، ۲۰۱۰). صلح مفهومی از دوستی اجتماعی و همدلی و مهربانی در غیاب خصومت و وحشی‌گری است. در این مفهوم صلح شرایط آرام، بی‌دغدغه و خالی از تشویش، کشمکش و ستیز است (باقری و همکاران، ۲۰۱۹). عدالت اجتماعی یکی از دلالت‌های مفهوم عدالت است که منظور از آن تخصیص منصفانه منابع در یک جامعه است. به این معنا قانون باید به سطح قابل قبولی از عدالت واقعی و رسمی دست یابد و باید توزیع منصفانه منابع و برابر فرصت‌ها را تضمین کند (شما و همکاران، ۲۰۲۰). در طی سالیان اخیر زمینه‌های ورزش برای توسعه و صلح رشد و توسعه بسیار زیادی داشته و محققان سهم قابل‌توجه ورزش در برنامه‌ها و تغییرات اجتماعی را درک نموده‌اند. کودکان و نوجوانان امروزی نسبت به گذشته دچار تغییراتی اساسی شده‌اند. در حال حاضر هزاران سازمان در سراسر جهان به‌نوعی در حوزه ورزش برای توسعه و صلح فعالیت می‌کنند و سازمان ملل نیز توانایی‌های ورزش در برنامه‌های توسعه و صلح را به رسمیت شناخته است (قلی‌پور و همکاران، ۲۰۱۹).

برنامه‌های توانمندسازی نوجوانان می‌تواند با جایگزین کردن شیوه‌های نظری آموزش با برنامه‌های علمی و کاربردی‌تری مانند مربیگری و راهنمایی در حین عمل، موجب تقویت یادگیری نتیجه‌بخش در آنان شود و با تکیه بر این توانمندی بالفعل می‌توان دانش را در بین آنان به جریان انداخته و از آن به بهترین شکل ممکن بهره گرفت (جوادی‌پور و همکاران، ۲۰۱۹). لذا اهمیت شناخت و توجه شیوه‌های نوین و مؤثر توانمندسازی و کشف چگونگی تأثیرگذاری این برنامه‌ها بر اجزای گوناگون فرایند مدیریت دانش در بین کودکان و نوجوانان عصر انقلاب دانش امری ضروری است (کانان و همکاران، ۲۰۲۲)؛ (فونک و همکاران، ۲۰۲۱). از سویی دیگر اهمیت آموزش صلح در جهان امروز تاحدی است که انجمن تخصصی با عنوان مؤسسه بین‌المللی آموزش صلح تأسیس شده است و هر سال با گرد هم آوردن متخصصان سرتاسر جهان، موضوعات مرتبط با صلح را موردبررسی قرار می‌دهد (لیندسی^۴، ۲۰۱۸). برای زیستن در دوران جهانی شده کنونی، بیش از هر چیز نیازمند دانش، بینش و مهارت هم‌زیستی مسالمت‌آمیز در کنار انسان‌هایی از رنگ و نژاد و فرهنگی متفاوت فارغ از مرزبندی‌های جغرافیایی، قومی و نژادی است (لائورا^۵ و همکاران، ۲۰۲۱). ایجاد تصویر در کودکان در مورد دنیایی که ممکن است پر از مهربانی، تفاهم و دوستی (صلح) باشد، می‌تواند در سایه آموزش از طریق ورزش

¹ Chen

² Runa

³ Maarten

⁴ Lindsey

⁵ Laura

فراهم گردد (جیانهو و همکاران، ۲۰۲۰). اهمیت و ضرورت آموزش و آماده‌سازی کودکان و نوجوانان برای صلح، حوزه مطالعاتی جدیدی را تحت عنوان آموزش صلح به وجود آورده است. آموزش صلح رشته جوانی است که درصدد خلق فرصت‌های لازم برای ایجاد جامعه‌ای مبتنی بر عدالت و زیست مسالمت‌آمیز است (بان^۱، ۲۰۲۱). در این بستر فعالیت‌های ورزشی به‌عنوان یک ابزار کاهش هزینه مادی و انسانی برای حل معضلات اجتماعی و تصحیح پیامدهای تجاوز، جرم و خشونت و سوءاستفاده دیده شده است و می‌تواند به‌جای خدمات اجتماعی استفاده شود. همچنین فعالیت‌های ورزشی یک ابزار ارزشمند و معتبر آموزش است که می‌تواند به بهبود صلح و عدالت اجتماعی کمک نماید. برای برخورداری از دنیای مبتنی بر صلح و تفاهم لازم است افکار و اندیشه‌های صلح‌طلبانه در ذهن انسان‌ها بارور گردد (مداری و همکاران، ۲۰۲۲). طاهری و همکاران (۲۰۲۱) به این نتیجه رسیدند که مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر توانمندی و رشد اجتماعی تأثیری معناداری دارد. مداری و همکاران (۲۰۲۲)، در نتیجه تحقیق خود بیان نمودند که توسعه ورزش حرفه‌ای بر شاخص‌های توسعه عدالت اجتماعی ایران از جمله سرمایه اجتماعی، رفاه اجتماعی و سلامت اجتماعی تأثیرگذار می‌باشد. شریفی‌فر و همکاران (۲۰۲۱) به این نتیجه دست یافتند که ورزش برای توسعه و صلح دارای اهداف متنوعی شامل جذب جوانان به آموزش، اشتغال و آموزش، ترویج حل مناقشه و روابط صلح‌آمیز در جوامع، توانمندسازی زنان و ارتقاء برابری جنسیتی، کمک به مشارکت اجتماعی معلولین، ارتقاء آموزش بهداشت، مانند مقابله با ایدز، چاقی و دیابت، تلاش برای کاهش بی‌خانمانی و کاهش فعالیت‌های جنایتکارانه، خشونت شهری و جرم می‌باشد. سعیدی و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که ابعاد و مؤلفه‌های رویکردهای نوین ورزش‌های المپیک در توسعه صلح و دوستی بین‌الملل در چهار مؤلفه نهادینه شدن آگاهی از صلح و روش‌های حصول به آن، مهارت در حل مسالمت‌آمیز تعارضات، احترام قائل شدن به تمامی اشکال زندگی و حیات و همچنین احساس همدردی با دیگران در سطوح مختلف می‌باشد. شهریاری و همکاران (۲۰۱۹) دریافتند که کارکردهای توسعه اجتماعی سلامت بخش، می‌تواند با برنامه‌ریزی و پژوهش بر روی متغیرهای تأثیرگذار آن فضایی مناسب جهت حضور و مشارکت عموم مردم، در نهادینه کردن ورزش همگانی فراهم کند. لوئیس^۲ و همکاران (۲۰۲۲) نتیجه گرفتند که نقش‌های آموزش ورزش استراتژی‌های توانمندسازی معتبری هستند تا به کودکان دارای شاخص‌های آسیب‌پذیر اجتماعی کمک کنند تا تجربیاتی از مشارکت معنادار در یک محیط امن، تقسیم قدرت از طریق مسئولیت‌هایی که بر عهده می‌گیرند، همکاری و کلیشه‌های جنسیتی به چالش بکشند. تگون^۳ و همکاران (۲۰۲۲) بیان نمودند که ورزش در بسیاری از کشورهای درحال توسعه برای کمک به سلامت و آموزش نوجوانان به دنبال اهداف توسعه پایدار سازمان ملل استفاده شده است. آمتی^۴ و همکاران (۲۰۲۱) به این نتیجه دست یافتند که فعالیت‌های ورزشی می‌تواند بر ساخت و توسعه صلح و مدارا بین جوامع و درون یک جامعه تأثیر بگذارد و برای نوجوانان مفید باشد. برادلی^۵ (۲۰۲۱) بیان می‌دارد که فعالیت‌های ورزشی موجب رشد و بهبود مبادلات تفاهم فرهنگی و کاهش پتانسیل برای کشمکش عملی از طریق بروز خصومت‌ها در زمینه‌های محصور و کنترل‌شده می‌شود. همچنین نتایج پژوهش پیگمن^۶ (۲۰۱۴) نشان داد که فعالیت‌های ورزشی می‌تواند در رشد روند صلح و برقراری روابط در بین ملت‌ها مؤثر باشند.

با توجه به تحقیقات پیشین در دنیای امروز، توسعه صلح و عدالت اجتماعی از اهمیت بالایی برخوردار است و یکی از راه‌های مؤثر برای رسیدن به این اهداف، توانمندسازی کودکان از طریق فعالیت‌های ورزشی است (نادین و همکاران، ۲۰۲۲). در این راستا کودکان و نوجوانان که سازنده فردای جامعه هستند باید پذیرای مسئولیت‌های اجتماعی آن باشند. بنابراین نیاز به یادگیری بیشتری در زمینه ایجاد صلح و توانایی‌هایی چون دموکراسی، تعاون و همبستگی، حفظ فرهنگ‌ها، خود و دیگران، فراملی‌گرایی، حفاظت از محیط‌زیست و معنویت را دارند (فلیسیتی^۷ و همکاران، ۲۰۲۱)؛ (مارتین و همکاران، ۲۰۲۲). بالین‌حال، برای بهره‌برداری کامل از

¹ Ban

² Luis

³ Tegwen

⁴ Ameti

⁵ Bradley

⁶ Pigman

⁷ Felicity

پتانسیل‌های ورزش در راستای توسعه صلح و عدالت اجتماعی، نیاز به یک مدل جامع و کارآمد برای توانمندسازی کودکان داریم. این مدل باید عواملی همچون افزایش دسترسی به امکانات ورزشی، آموزش مربیان با رویکردهای اجتماعی و اخلاقی، و ایجاد برنامه‌های ورزشی متناسب با نیازهای مختلف کودکان را در نظر بگیرد (شریفی مقدم و همکاران، ۲۰۱۴). همچنین، باید به جنبه‌های فرهنگی و اجتماعی هر جامعه توجه کند تا برنامه‌های ورزشی بتوانند به‌طور مؤثر با زمینه‌های محلی هماهنگ شوند و بیشترین تأثیر را داشته باشند. بنابراین مسئله اصلی تحقیق حاضر این است که، آیا می‌توان مدلی برای توانمندسازی کودکان با رویکرد توسعه صلح و عدالت اجتماعی از طریق فعالیت ورزشی ارائه نمود؟

روش‌شناسی پژوهش

به‌منظور انجام تحقیق حاضر از روش نظریه‌پردازی داده بنیاد^۱ و رهیافت نظام‌مند اشتراوس و کوربین (۱۹۹۸) استفاده شد. این تحقیق از نظر جهت‌گیری پژوهش در دسته تحقیقات بنیادی قرار می‌گیرد؛ همچنین روش پژوهش از نوع کیفی است؛ فلسفه پژوهش، تفسیری؛ و استراتژی پژوهش از نوع نظریه داده بنیاد؛ همچنین رویکرد پژوهش استقرائی می‌باشد؛ و هدف از اجرای این پژوهش اکتشافی است.

شکل ۱. مدل پارادایمی اشتراوس و کوربین

مشارکت‌کنندگان در پژوهش حاضر شامل اعضای هیئت علمی رشته مدیریت ورزشی و جامعه‌شناسی (دارای حداقل ۳ مقاله علمی-پژوهشی یا ۲ کتاب تألیفی در زمینه صلح و عدالت اجتماعی)، مربیان ورزشی (دارای تجربه حداقل ۵ سال مرتبط با فعالیت ورزشی کودکان) و مدیران و سیاست‌گذاران ورزشی در سازمان‌های ورزشی مانند کمیته بین‌المللی و ملی المپیک و پارالمپیک، فدراسیون‌های ورزشی و سازمان ملل متحد (این افراد که در سطوح مدیریتی و تصمیم‌گیری در سازمان‌های فعالیت می‌کنند، می‌توانند دیدگاه‌های استراتژیک و سیاست‌گذاری‌های مؤثر برای ترویج صلح و عدالت اجتماعی از طریق ورزش را فراهم کنند)؛ می‌باشند. نمونه‌گیری این تحقیق هدفمند است. تعداد نمونه پیش از اجرای تحقیق تعیین نشد و فرایند نمونه‌گیری تا زمانی ادامه پیدا کرد که نوعی اشباع اطلاعاتی حاصل شود؛ بدین معنی که در جریان مصاحبه اطلاعات جدیدتری از داده‌ها استخراج نگردد. اشباع نظری پس از مصاحبه با نفر ۱۸ ام انجام گرفت. مطابق با مراحل روش تحقیق داده‌بنیاد فرایند نمونه‌برداری نظری تا مرز تحقق کفایت نظری ادامه یافت. در این روش از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته و اکتشافی با تعدادی از صاحب‌نظران و مطلعان کلیدی، شرایط علی، دخیل و شرایط زمینه‌ای، استراتژی‌های مورد استفاده شناسایی گردید. سؤالات اولیه مصاحبه‌ها بر اساس مبانی نظری، تجربه و پیشینه پژوهشی موضوع، طراحی، و پس از تأیید استاد راهنما و تنی چند از متخصصان این حوزه اجرا گردید. جهت اجرای مطلوب، مصاحبه‌ها همگی توسط شخص محقق صورت پذیرفت. بدین منظور در مجموع ۱۸ مصاحبه نیمه‌ساختاریافته صورت گرفته است. مصاحبه‌ها حداقل (بین ۲۰ تا ۳۰ دقیقه) با کسب اجازه از مشارکت‌کنندگان ضبط می‌شد تا با مرور چندباره گفتگوها، تحلیل و بررسی دقیق‌تری نسبت به دیدگاه‌های طرح‌شده مشارکت‌کنندگان انجام شود. در این پژوهش،

¹ Grounded Theory

فرایند تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها طی سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و انتخابی) انجام گرفت. در این سه مرحله که به صورت پشت سر هم انجام شد، مصاحبه‌های جمع‌آوری شده به شکل خط به خط تحلیل و کدگذاری گردیدند. در مرحله کدگذاری باز، به هر مفهوم مستخرج از مصاحبه‌ها یک برچسب الصاق شد و بدین ترتیب تعداد زیادی از کدهای باز پدیدار گردید. در مرحله کدگذاری محوری، کدهایی که به لحاظ مفهومی با یکدیگر مرتبط بودند، به محوریت یک مقوله سازماندهی شدند. کدگذاری انتخابی نیز با استفاده از انتخاب مفاهیم و موضوعاتی که در استخراج مضمون اصلی پژوهش مؤثر به نظر می‌رسیدند، دنبال شدند. در حین مراحل کدگذاری سه‌گانه، ابزار تحلیلی پارادایم مطابق مدل اشتراوس و کوربین، استفاده شد که پیشتر در مورد آن توضیح داده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار مکس کیودا استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱. ویژگی و ابعاد ویژگی مشارکت‌کنندگان

ردیف	جنسیت	سن	پست/سمت	سابقه فعالیت در زمینه ورزش	تحصیلات
۱م	مرد	۵۲	مسئول در کمیته ملی المپیک	۱۷	دکتری
۲م	زن	۳۲	مربی	۱۰	فوق لیسانس
۳م	مرد	۶۶	عضو هیئت علمی دانشگاه	۲۶	دکتری
۴م	مرد	۵۸	عضو هیئت علمی دانشگاه	۱۴	دکتری
۵م	مرد	۴۸	مربی	۲۱	فوق لیسانس
۶م	مرد	۵۵	مسئول در کمیته ملی پارالمپیک	۱۶	دکتری
۷م	زن	۵۰	مربی	۱۱	فوق لیسانس
۸م	مرد	۶۰	مسئول در فدراسیون ورزش‌های همگانی	۱۸	فوق لیسانس
۹م	زن	۵۹	عضو هیئت علمی دانشگاه	۱۷	دکتری
۱۰م	مرد	۷۱	مسئول در فدراسیون ورزش‌های همگانی	۲۷	دکتری
۱۱م	زن	۳۷	مربی	۱۷	فوق لیسانس
۱۲م	مرد	۳۸	مربی	۱۴	فوق لیسانس
۱۳م	مرد	۴۰	عضو هیئت علمی دانشگاه	۱۳	دکتری
۱۴م	مرد	۶۱	عضو هیئت علمی دانشگاه	۱۵	دکتری
۱۵م	مرد	۵۲	مسئول در فدراسیون ورزش‌های همگانی	۲۰	دکتری
۱۶م	مرد	۴۱	مسئول در فدراسیون فوتبال	۱۷	دکتری
۱۷م	مرد	۴۸	عضو هیئت علمی دانشگاه	۱۸	دکتری
۱۸م	زن	۵۶	مسئول در فدراسیون فوتبال	۱۶	دکتری

با توجه به اصول ارائه‌شده توسط اشتراوس و کوربین (۱۹۹۸) در مورد انجام کدگذاری باز، نخست پاسخ‌های ارائه‌شده توسط مصاحبه‌شوندگان به واحدهای کوچکتری تجزیه می‌شود، این کار پس از بررسی رونوشت مصاحبه‌ها در سطح جمله یا پاراگراف انجام گرفت و در مجموع ۱۴۶ کد شناسایی گردید. سپس مفاهیم در قالب مقوله‌های بزرگتر قرار گرفتند و بعد از این مرحله سعی شد که آن‌ها نیز در قالب دسته‌های مفهومی بزرگتری طبقه‌بندی شوند. با توجه به اینکه، کدهای باز متعددی به دست آمد با این حال بعد از هر مرحله، طبقه‌بندی و بررسی مجدد داده‌ها، مفاهیم تکراری حذف و مفاهیم مشابه در هم ادغام شدند. این کار چندین بار جهت رسیدن به اشباع منطقی برای مقوله‌های اصلی، مقوله‌های فرعی و ویژگی‌های آنها تکرار شد. حدود هر مقوله فرعی در آغاز تجزیه و تحلیل به صورت قطعی تعیین نشد و این مقوله‌ها در سراسر تجزیه و تحلیل مورد تجدیدنظر قرار گرفتند. بنابراین کدگذاری باز هنگامی متوقف شد که: یک طبقه‌بندی معنادار پس از بررسی چندباره رونوشت مصاحبه‌ها پدید آمد؛ خرده مقولات و ویژگی‌ها تکراری شده بودند؛ اطلاعات مرتبط و جدیدی از رونوشت مصاحبه‌ها یافت نمی‌شد، تا جایی که اگر اطلاعات جدیدی پیدا می‌شد

با طبقه‌بندی موجود هم‌خوانی نداشت. البته این طبقه‌بندی را نباید به‌عنوان تنها طبقه‌بندی ممکن با حدود مطلق در نظر گرفت. با این حال، می‌توان آن را برای مراحل بعدی تجزیه و تحلیل داده‌ها کافی دانست. داده‌های مشترک در قالب ۴۳ کد محوری و ۱۵ کد انتخابی، دسته‌بندی گردیدند، نتایج کدگذاری توانمندسازی کودکان با رویکرد توسعه صلح و عدالت اجتماعی از طریق فعالیت ورزشی بر اساس مصاحبه‌شونده و فراوانی در جدول ۲ مشخص شده است. در این جدول به هر فرد کد م تا ۱۸ داده شد.

جدول ۲. نتایج کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی توانمندسازی کودکان با رویکرد توسعه صلح و عدالت اجتماعی از طریق فعالیت ورزشی بر اساس مصاحبه‌شونده و فراوانی

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدهای شناسایی شده	مصاحبه‌شوندگان	فراوانی
عوامل فردی	انگیزه و نگرش کودکان نسبت به ورزش	علاقه و اشتیاق به ورزش	(۳-م)، (۴-م)، (۷-م)	۱۶
		درک فواید ورزش	(۴-م)، (۵-م)، (۱۳-م)	
		باور به توانایی‌های خود در ورزش	(۱-م)، (۸-م)، (۱۰-م)	
		ترس از شکست یا تمسخر	(۱۲-م)، (۱۶-م)، (۸-م)، (۱-م)، (۱۰-م)	
عوامل اجتماعی	دسترسی به امکانات و تجهیزات ورزشی	وجود زمین‌های ورزشی، استخرها، سالن‌های ورزشی و ... در نزدیکی محل زندگی	(۳-م)، (۸-م)، (۱۵-م)، (۱۴-م)، (۱۰-م)، (۷-م)	۱۰
		کیفیت و شرایط نگهداری امکانات ورزشی	(۷-م)، (۱۶-م)، (۸-م)، (۷-م)، (۱۵-م)	
		هزینه استفاده از امکانات ورزشی		
برابری جنسیتی	ترویج برابری در مشارکت و فرصت‌ها	دسترسی به مربیان باتجربه و متخصص	(۸-م)، (۷-م)، (۱۵-م)	۱۰
		وجود برنامه‌های ورزشی مناسب برای سن، سطح مهارت و علایق کودکان	(۸-م)، (۳-م)، (۶-م)، (۱۷-م)، (۱۴-م)، (۴-م)، (۱۶-م)	
بینش جهانی	آگاهی فرهنگی	آشنایی با فرهنگ‌های اقوام و جوامع مختلف	(۶-م)، (۵-م)، (۹-م)	۱۰
		ترویج و آموزش تنوع و فراگیر بودن فرهنگ	(۸-م)، (۹-م)، (۶-م)، (۱۴-م)، (۱۵-م)	
		ترویج گفتگوی بین فرهنگی	(۱۰-م)، (۱۶-م)، (۱۵-م)، (۱۲-م)، (۱۸-م)	
توانایی گفتگو و تفاهم	مهارت‌های ارتباطی	افزایش آگاهی از مسائل جهانی	(۹-م)، (۸-م)، (۱۵-م)	۹
		تقویت حس مسئولیت جهانی	(۴-م)، (۸-م)، (۱۴-م)	
		ترویج دیدگاه جهانی	(۱۵-م)، (۲-م)، (۴-م)	
توانایی گفتگو و تفاهم	ارزش‌های ورزشی	ترویج درک متقابل	(۲-م)، (۵-م)، (۱۵-م)	۱۰
		ایجاد حس همبستگی	(۳-م)، (۱۵-م)، (۱۶-م)	
		ترویج صلح و تفاهم بین‌المللی	(۱۶-م)، (۱۰-م)، (۶-م)، (۲-م)، (۷-م)	
توانایی گفتگو و تفاهم	مهارت‌های ارتباطی	تقویت گوش دادن فعال و بدون قضاوت	(۶-م)، (۷-م)، (۴-م)، (۴-م)، (۶-م)، (۱۷-م)، (۱۴-م)، (۱۰-م)، (۹-م)، (۱۶-م)	۱۰
توانایی گفتگو و تفاهم	ارزش‌های ورزشی	ترویج بازی جوانمردانه	(۶-م)، (۹-م)، (۱۶-م)	۱۹
		ترویج صداقت و احترام	(۳-م)، (۱۵-م)، (۲-م)	

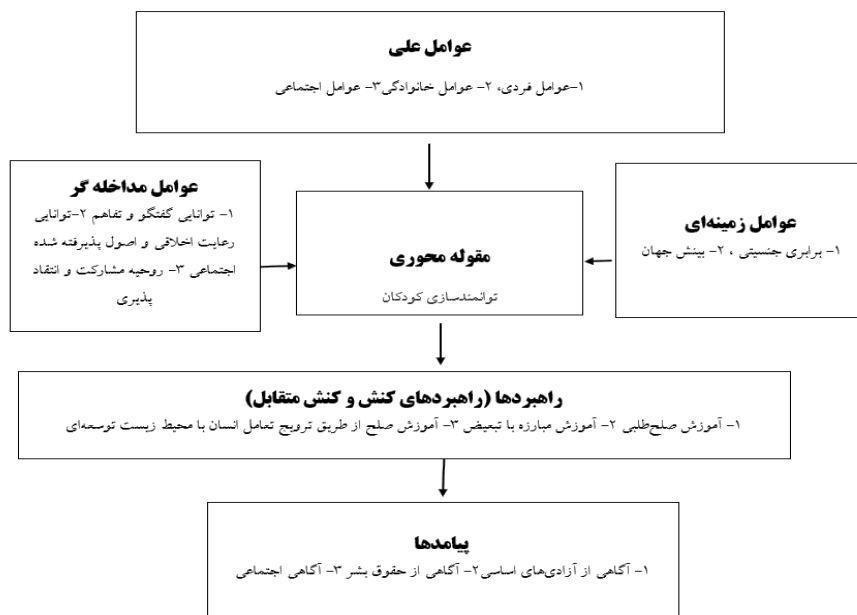
توانایی رعایت اخلاقی و اصول پذیرفته شده اجتماعی	ترویج فداکاری و از خودگذشتگی	تقویت روحیه ورزشی	(م-۴)، (م-۶)، (م-۲)، (م-۱۰)، (م-۱۳)، (م-۳)، (م-۱۵)، (م-۸)، (م-۱۲)، (م-۱۶)، (م-۲)، (م-۴)، (م-۷)
			تقویت حس عدالت و انصاف
			مشارکت فعال در امور اجتماعی
			تعهد فرد نسبت به جامعه
روحیه مشارکت و انتقادپذیری	مشارکت و همکاری	ترویج کار گروهی	(م-۷)، (م-۸)، (م-۴)، (م-۵)، (م-۴)، (م-۱۳)، (م-۵)، (م-۱۵)، (م-۱۱)
			عزت نفس و اعتماد به نفس
			هویت شخصی و احساس تعلق
			مهارت های زندگی و مقابله با مشکلات
توانمندسازی کودکان	توانمندسازی اجتماعی	همکاری و کار تیمی	(م-۹)، (م-۲)، (م-۱۱)، (م-۹)، (م-۱۱)، (م-۱۳)، (م-۶)، (م-۱۰)، (م-۵)، (م-۹)، (م-۱)، (م-۵)، (م-۷)، (م-۱۱)، (م-۵)، (م-۱۵)، (م-۱۳)
			ارتباط و تعامل
			حل تعارض و مصالحه
			همدلی و شفقت
آموزش صلح طلبی	مهارت های اجتماعی	تناسب اندام و سلامتی	(م-۹)، (م-۱۲)، (م-۱۱)، (م-۹)، (م-۲)، (م-۱۱)، (م-۱۱)، (م-۵)، (م-۱۱)، (م-۱۸)، (م-۵)، (م-۹)، (م-۱۱)، (م-۹)، (م-۱۲)
			همکاری و کار گروهی
			احترام به قوانین
			حل مسالمت آمیز درگیری ها
احترام به ارزش ها	مهارت های فردی	کنترل خشم و مدیریت احساسات	(م-۵)، (م-۱۲)، (م-۱۱)، (م-۷)، (م-۹)، (م-۱۸)، (م-۱)، (م-۱۱)، (م-۱۵)، (م-۱)، (م-۱۸)، (م-۳)، (م-۶)، (م-۱۱)
			انضباط و خودکنترلی
			صبر و شکیبایی
			احترام به دیگران
صلح طلبی	مسئولیت پذیری	عدالت و انصاف	(م-۵)، (م-۱۵)، (م-۳)، (م-۵)، (م-۹)، (م-۳)، (م-۱۲)، (م-۳)، (م-۱۳)، (م-۱۸)، (م-۱۰)، (م-۵)
			مسئولیت پذیری
			صلح طلبی

۱۲	مبارزه با نژادپرستی	آموزش مبارزه با تبعیض	ترویج سیاست‌های برابری	(م-۵)، (م-۱۰)، (م-۱۵)
			ترویج برابری نژادی	(م-۱)، (م-۳)، (م-۱۲)، (م-۹)، (م-۱۷)، (م-۶)، (م-۹)، (م-۵)
۹	آگاهی زیست‌محیطی	آموزش صلح از طریق ترویج تعامل انسان با محیط‌زیست	ترویج حفاظت از محیط‌زیست	(م-۱۰)، (م-۱۸)، (م-۱۱)
			افزایش آگاهی از مسائل زیست‌محیطی	(م-۴)، (م-۱۷)، (م-۱۶)، (م-۱)
			ترویج توسعه پایدار	(م-۱۱)، (م-۱۳)، (م-۱۷)، (م-۱۲)
۶	مسئولیت‌پذیری زیست‌محیطی		تشویق به سبک زندگی پایدار	(م-۱۱)، (م-۱۳)، (م-۱۷)
			ترویج احترام به طبیعت	(م-۱۲)
۱۰	ترویج قدردانی از طبیعت		ایجاد ارتباط بین انسان و طبیعت	(م-۷)، (م-۹)، (م-۱۶)
			تقویت داوطلب شدن برای کمک به طبیعت	(م-۴)، (م-۱۳)، (م-۱۸)
			یادگیری در مورد طبیعت	(م-۱۰)، (م-۱۲)، (م-۱۸)
۹	آزادی بیان و عقیده	آگاهی از آزادی‌های اساسی	ترویج آزادی بیان و عقیده	(م-۹)، (م-۱۷)، (م-۱۸)
			تبادل آزادانه ایده‌ها و اطلاعات	(م-۴)، (م-۱۱)، (م-۱۴)
			حمایت از آزادی بیان و عقیده	(م-۱۶)
۱۰	آزادی‌های مدنی		محافظت از آزادی مذهب	(م-۴)، (م-۷)، (م-۱۶)
			آزادی اجتماعی	(م-۱۲)، (م-۱۶)، (م-۴)
			ترویج آزادی گرایش‌های مذهبی	(م-۱۱)، (م-۱۲)
۱۳	ترویج احترام به حقوق بشر	آگاهی از حقوق بشر	افزایش آگاهی از حقوق کودکان	(م-۴)، (م-۱۶)
			حمایت از حقوق کودکان	(م-۲)، (م-۱۰)، (م-۱۲)
			آگاهی از مسائل حقوق بشر	(م-۱۱)، (م-۱۲)، (م-۴)
۸	مبارزه با بی‌عدالتی		حمایت از حقوق اقلیت‌ها	(م-۱۱)، (م-۱۲)، (م-۴)
			محکوم کردن نقض حقوق بشر	(م-۱۶)، (م-۸)، (م-۶)
۱۴	ترویج عدالت اجتماعی		مبارزه با تبعیض	(م-۱۱)، (م-۱۲)
			توانمندسازی افراد محروم	(م-۱۷)، (م-۳)، (م-۹)
			ترویج برابری و عدالت	(م-۷)، (م-۲)، (م-۱۲)
۹	ترویج مسئولیت اجتماعی	آگاهی اجتماعی	مبارزه با تبعیض و نژادپرستی	(م-۵)، (م-۱۷)، (م-۴)
			حمایت از افراد معلول	(م-۸)، (م-۱۶)، (م-۴)
			حساسیت به مسائل اجتماعی	(م-۱۷)، (م-۳)، (م-۹)
۹	ترویج مسئولیت اجتماعی		افزایش آگاهی از مسائل اجتماعی	(م-۱۲)، (م-۱)، (م-۶)
			تشویق به مشارکت مدنی	(م-۱۲)، (م-۴)، (م-۲)
				(م-۱۷)

مدل پارادایمی، یک ابزار تحلیلی است که در روش داده بنیاد برای تبیین پدیده‌های پیچیده استفاده می‌شود. این مدل، از شش بخش اصلی عوامل علی، عوامل زمینه‌ای، عوامل مداخله‌ای، مقوله محوری، راهبردها و پیامدها تشکیل شده است. عوامل علی، علت‌های وقوع پدیده مورد مطالعه هستند. مقوله محوری، هسته مرکزی مدل پارادایمی است و حول آن، سایر عوامل شکل می‌گیرند. عوامل زمینه‌ای، شرایطی هستند که پدیده مورد مطالعه در آن رخ می‌دهد. عوامل مداخله‌ای، تأثیرگذار بر روابط بین عوامل علی و

مقوله محوری هستند. راهبردها، نشان می‌دهد که چگونه افراد یا گروه‌ها برای دستیابی به نتایج مطلوب، اقدام می‌کنند. پیامدها، نتایج بررسی پدیده مورد مطالعه هستند. اجزای مدل پارادایمی، به صورت یک شبکه یا زنجیره به هم مرتبط بوده و نشان می‌دهند که چگونه عوامل مختلف بر پدیده مورد مطالعه تأثیر می‌گذارند. مدل پارادایمی، یک ابزار قدرتمند برای تبیین پدیده‌های پیچیده است. این مدل، به پژوهشگران کمک می‌کند تا دیدگاه جامعی از پدیده مورد مطالعه داشته باشند و روابط بین عوامل مختلف را درک کنند.

در شکل ۲ مدل پارادایمی توانمندسازی کودکان با رویکرد توسعه صلح و عدالت اجتماعی از طریق فعالیت ورزشی برگرفته از نرم‌افزار مکس کیودا را مشاهده می‌کنید.

شکل ۲. مدل پارادایمی (مدل کیفی توانمندسازی کودکان با رویکرد توسعه صلح و عدالت اجتماعی از طریق فعالیت ورزشی)

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج تحقیق، عوامل علی شناسایی شده در راستای توانمندسازی کودکان با رویکرد توسعه صلح و عدالت اجتماعی از طریق فعالیت ورزشی شامل: ۱- عوامل فردی، ۲- عوامل خانوادگی ۳- عوامل اجتماعی می‌باشند که این نتایج با برخی نتایج پژوهش‌ها همسو می‌باشند.

عوامل فردی: این عوامل به ویژگی‌ها و توانایی‌های ذاتی و کسب‌شده کودکان اشاره دارد. عواملی مانند: عزت‌نفس، اعتمادبه‌نفس، توانایی‌های جسمانی، و مهارت‌های اجتماعی نقش مهمی در توانمندسازی کودکان ایفا می‌کنند. ورزش می‌تواند به کودکان کمک کند تا مهارت‌های اجتماعی و بین فردی خود را تقویت کنند و احساس توانمندی و استقلال را در آن‌ها افزایش دهد. عوامل خانوادگی: محیط خانوادگی و حمایت‌های والدین از جمله عوامل کلیدی در توانمندسازی کودکان محسوب می‌شوند. والدینی که ارزش فعالیت‌های ورزشی را درک کرده و فرزندان خود را به شرکت در این فعالیت‌ها ترغیب می‌کنند، نقش مهمی در توسعه مهارت‌ها و توانمندی‌های کودکان دارند. همچنین، حمایت عاطفی و مادی خانواده می‌تواند به ایجاد یک محیط امن و پایدار برای کودکان کمک کند.

عوامل اجتماعی: این عوامل شامل محیط مدرسه، جامعه محلی، و سیاست‌های عمومی مرتبط با ورزش و توسعه اجتماعی است. وجود زیرساخت‌های ورزشی مناسب، دسترسی به برنامه‌های ورزشی و تربیتی، و حمایت‌های نهادی از اهمیت بالایی برخوردارند.

مدارس و مراکز اجتماعی که برنامه‌های ورزشی منظم و ساختاریافته ارائه می‌دهند، می‌توانند به ترویج فرهنگ پرداختن به ورزش و توسعه اجتماعی کمک کنند. تأثیر ترکیبی این عوامل می‌تواند به توانمندسازی کودکان منجر شود و زمینه‌ساز توسعه صلح و عدالت اجتماعی گردد. ورزش نه تنها به بهبود وضعیت جسمانی و روانی کودکان کمک می‌کند، بلکه به ارتقاء روابط اجتماعی و ترویج ارزش‌های اخلاقی مانند احترام، همکاری، و عدالت اجتماعی نیز منجر می‌شود. از این رو، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری مناسب در این زمینه می‌تواند نتایج مثبتی در توانمندسازی کودکان و توسعه اجتماعی به همراه داشته باشد.

با توجه به نتایج تحقیق، عوامل مداخله‌گر شناسایی شده در راستای توانمندسازی کودکان با رویکرد توسعه صلح و عدالت اجتماعی از طریق فعالیت ورزشی شامل: ۱- توانایی گفتگو و تفاهم ۲- توانایی رعایت اخلاقی و اصول پذیرفته‌شده اجتماعی ۳- روحیه مشارکت و انتقادپذیری می‌باشند که این نتایج با برخی نتایج پژوهش‌ها همسو می‌باشند.

توانایی گفتگو و تفاهم: این عامل به مهارت‌های ارتباطی کودکان اشاره دارد که از طریق فعالیت‌های ورزشی تقویت می‌شود. ورزش به کودکان این فرصت را می‌دهد که در محیط‌های گروهی شرکت کنند و یاد بگیرند چگونه به‌طور مؤثر با دیگران ارتباط برقرار کنند. این مهارت‌ها شامل توانایی گوش دادن، بیان نظرات به شکل سازنده، و حل اختلافات به‌صورت مسالمت‌آمیز است. توانایی گفتگو و تفاهم باعث می‌شود کودکان بتوانند در محیط‌های مختلف به‌طور مثبت و مؤثر تعامل کنند و به توسعه صلح و عدالت اجتماعی کمک کنند.

توانایی رعایت اخلاق و اصول پذیرفته‌شده اجتماعی: ورزش یک بستر مناسب برای آموزش ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی فراهم می‌کند. کودکان از طریق شرکت در فعالیت‌های ورزشی با مفاهیمی مانند احترام به قوانین، بازی منصفانه، احترام به دیگران، و پذیرش مسئولیت‌های فردی و گروهی آشنا می‌شوند. این اصول اخلاقی و اجتماعی به کودکان کمک می‌کند تا رفتارهای خود را مطابق با استانداردهای پذیرفته‌شده جامعه تنظیم کنند و نقش مثبتی در اجتماع ایفا نمایند.

روحیه مشارکت و انتقادپذیری: فعالیت‌های ورزشی به کودکان این امکان را می‌دهد که در کارهای گروهی مشارکت کرده و یاد بگیرند چگونه با دیگران همکاری کنند. همچنین می‌آموزند که چگونه انتقادات سازنده را بپذیرند و از آن‌ها برای بهبود عملکرد خود استفاده کنند. روحیه مشارکت و انتقادپذیری باعث می‌شود کودکان نه تنها در فعالیت‌های ورزشی بلکه در سایر جنبه‌های زندگی اجتماعی نیز مؤثر و موفق باشند. این توانایی‌ها به کودکان کمک می‌کند تا در جوامع خود به‌عنوان اعضای فعال و مسئول شرکت کرده و به توسعه صلح و عدالت اجتماعی کمک کنند. این عوامل مداخله‌گر، نقش کلیدی در توانمندسازی کودکان ایفا نموده و به آن‌ها کمک می‌کنند تا به شهروندانی مسئول، متعهد و آگاه تبدیل شوند. از طریق تقویت این مهارت‌ها و توانایی‌ها، فعالیت‌های ورزشی می‌تواند به‌طور مؤثر به توسعه صلح و عدالت اجتماعی در جامعه کمک کند.

با توجه به نتایج تحقیق عوامل زمینه‌ای شناسایی شده در راستای توانمندسازی کودکان با رویکرد توسعه صلح و عدالت اجتماعی از طریق فعالیت ورزشی شامل ۱- برابری جنسیتی، ۲- بینش جهانی می‌باشند. که این نتایج با برخی نتایج پژوهش‌ها همسو می‌باشند.

برابری جنسیتی: این عامل زمینه‌ای نقش مهمی در توانمندسازی کودکان و توسعه صلح و عدالت اجتماعی دارد. برابری جنسیتی در ورزش به معنای فراهم کردن فرصت‌های برابر برای همه کودکان، بدون توجه به جنسیت آنان است. از طریق ایجاد برنامه‌های ورزشی که دختران و پسران به‌طور یکسان به آن دسترسی دارند، می‌توان به ترویج فرهنگ برابری جنسیتی کمک کرد. این امر به کودکان می‌آموزد که همه افراد، صرف‌نظر از جنسیت، حق دارند در فعالیت‌های ورزشی شرکت نموده و از مزایای آن بهره‌مند شوند. ارتقاء برابری جنسیتی در ورزش به توسعه عدالت اجتماعی کمک می‌کند و به کودکان این پیام را می‌دهد که برابری و عدالت از ارزش‌های اساسی جامعه هستند.

بینش جهانی: توسعه بینش جهانی در کودکان به معنای آشنا کردن آن‌ها با فرهنگ‌ها، ارزش‌ها و دیدگاه‌های مختلف جهان است. فعالیت‌های ورزشی، به‌ویژه در محیط‌های چندفرهنگی، می‌تواند به کودکان کمک کند تا بینش جهانی خود را گسترش دهند. این امر شامل فهم و احترام به تفاوت‌های فرهنگی، یادگیری از تجارب دیگران و تقویت همدلی و احترام به تنوع انسانی است. بینش جهانی به کودکان کمک می‌کند تا خود را به‌عنوان بخشی از یک جامعه جهانی ببینند و به اهمیت صلح و همکاری

در سطح بین‌المللی پی ببرند. این دو عامل زمینه‌ای با هم ترکیب می‌شوند تا کودکان را به شکل افرادی توانمند و متعهد به ارزش‌های صلح و عدالت اجتماعی پرورش دهند. از طریق ترویج برابری جنسیتی و توسعه بینش جهانی، فعالیت‌های ورزشی می‌توانند به ایجاد نسلی از کودکان که برای ایجاد جامعه‌ای عادلانه‌تر و صلح‌آمیزتر تلاش می‌کنند، کمک نماید. این عوامل زمینه‌ای نه تنها به بهبود کیفیت زندگی کودکان کمک می‌کنند، بلکه به توسعه پایدار و هماهنگ جوامع در سطح ملی و بین‌المللی نیز یاری می‌رسانند.

با توجه به نتایج تحقیق راهبردهای شناسایی شده در راستای توانمندسازی کودکان با رویکرد توسعه صلح و عدالت اجتماعی از طریق فعالیت ورزشی شامل: ۱- آموزش صلح‌طلبی ۲- آموزش مبارزه با تبعیض ۳- آموزش صلح از طریق ترویج تعامل انسان با محیط‌زیست و توسعه پایدار، می‌باشند. که این نتایج با برخی نتایج پژوهش‌ها همسو می‌باشند.

آموزش صلح‌طلبی: این راهبرد بر آموزش ارزش‌ها و مهارت‌های مرتبط با صلح‌طلبی به کودکان تمرکز دارد. از طریق فعالیت‌های ورزشی، کودکان می‌توانند یاد بگیرند که چگونه با دیگران به‌طور مسالمت‌آمیز تعامل کنند، تعارض‌ها را به‌صورت سازنده حل نموده و از خشونت پرهیز نمایند. ورزش‌های گروهی و تیمی به‌ویژه در این زمینه مفید هستند، زیرا به کودکان یاد می‌دهند که همکاری و احترام متقابل اساس موفقیت گروهی است. آموزش صلح‌طلبی از طریق ورزش، کودکان را به شهروندانی متعهد به ارزش‌های صلح و همزیستی مسالمت‌آمیز تبدیل می‌کند.

آموزش مبارزه با تبعیض: این راهبرد به کودکان کمک می‌کند تا با مفاهیم عدالت و برابری آشنا شوند و اهمیت مبارزه با هر نوع تبعیض را درک کنند. فعالیت‌های ورزشی می‌توانند بستری مناسب برای آموزش این مفاهیم باشند، زیرا در محیط‌های ورزشی، فرصت‌های برابر برای همه افراد فراهم می‌شود. کودکان از طریق ورزش یاد می‌گیرند که تبعیض نژادی، جنسی، یا اجتماعی غیرقابل قبول است و همه افراد باید به‌طور یکسان مورد احترام قرار گیرند. این آموزش‌ها به کودکان کمک می‌کند تا در جامعه به‌عنوان مدافعان حقوق برابر و عدالت اجتماعی فعالیت کنند.

آموزش صلح از طریق ترویج تعامل انسان با محیط‌زیست و توسعه پایدار: این راهبرد بر اهمیت تعامل مثبت انسان با محیط‌زیست و توسعه پایدار تمرکز دارد. ورزش‌های طبیعی و فعالیت‌های خارج از منزل، مانند پیاده‌روی، کوهنوردی و دوچرخه‌سواری، به کودکان این فرصت را می‌دهند که ارزش‌های حفاظت از محیط‌زیست را بیاموزند و ارتباط نزدیکی با طبیعت برقرار کنند. این فعالیت‌ها به کودکان کمک می‌کنند تا بفهمند چگونه می‌توانند به حفظ محیط‌زیست کمک نموده و اهمیت توسعه پایدار آن را درک کنند. آموزش صلح از طریق تعامل با محیط‌زیست به کودکان یاد می‌دهد که صلح نه تنها به روابط انسانی بلکه به تعامل مسئولانه با طبیعت نیز بستگی دارد. این راهبردها، زمانی که به‌طور جامع و هماهنگ در برنامه‌های ورزشی گنجانده شوند، می‌توانند به توانمندسازی کودکان و توسعه صلح و عدالت اجتماعی کمک کنند. با ترویج این ارزش‌ها از طریق فعالیت‌های ورزشی، می‌توان نسلی از کودکان را پرورش داد که به اهمیت صلح، عدالت، و پایداری باور دارند و برای تحقق آن‌ها در جامعه و جهان تلاش می‌کنند.

با توجه به نتایج تحقیق پیامدهای شناسایی شده در راستای توانمندسازی کودکان با رویکرد توسعه صلح و عدالت اجتماعی از طریق فعالیت ورزشی، شامل: ۱- آگاهی از آزادی‌های اساسی ۲- آگاهی از حقوق بشر ۳- آگاهی اجتماعی می‌باشند؛ که این نتایج با برخی نتایج پژوهش‌ها همسو می‌باشند.

آگاهی از آزادی‌های اساسی: یکی از پیامدهای مهم توانمندسازی کودکان از طریق فعالیت‌های ورزشی، افزایش آگاهی آنان از آزادی‌های اساسی است. ورزش می‌تواند فضایی را فراهم کند که در آن کودکان مفهوم آزادی و حق انتخاب را تجربه کنند. به‌عنوان مثال، کودکان از طریق شرکت در فعالیت‌های ورزشی می‌آموزند که حق دارند در تصمیم‌گیری‌های مربوط به بازی‌ها و تیم‌ها شرکت کنند و نظرات خود را بیان کنند. این تجربه‌ها به کودکان کمک می‌کند تا ارزش آزادی‌های اساسی را درک کرده و به اهمیت حقوق فردی خود و دیگران در جامعه پی ببرند.

آگاهی از حقوق بشر: فعالیت‌های ورزشی به کودکان این امکان را می‌دهد که با مفاهیم حقوق بشر آشنا شوند و اهمیت احترام به حقوق همه افراد را درک کنند. در محیط‌های ورزشی، کودکان با اصولی مانند عدالت، برابری، و عدم تبعیض آشنا می‌شوند. این آموزش‌ها می‌توانند به کودکان کمک کنند تا بفهمند که هر فردی دارای حقوقی است که باید محترم شمرده شود. آگاهی از حقوق

بشر از طریق ورزش، کودکان را تشویق می‌کند تا در جامعه به‌عنوان مدافعان حقوق بشر فعالیت نموده و برای عدالت اجتماعی تلاش نمایند.

آگاهی اجتماعی: ورزش‌های گروهی و فعالیت‌های تیمی به کودکان کمک می‌کنند تا به اهمیت همکاری و مشارکت در جامعه پی ببرند. از طریق تعامل با دیگران در محیط‌های ورزشی، کودکان مهارت‌های اجتماعی خود را تقویت کرده و می‌آموزند که چگونه به‌طور مؤثر با دیگران همکاری کنند. این تجربه‌ها باعث می‌شود که کودکان آگاهی بیشتری از نقش و مسئولیت‌های اجتماعی خود پیدا کنند. آگاهی اجتماعی شامل درک مسائل جامعه، اهمیت همبستگی اجتماعی، و مسئولیت‌پذیری در قبال دیگران است. این پیامدها، زمانی که از طریق فعالیت‌های ورزشی به کودکان منتقل شوند، می‌توانند به توانمندسازی آنان و توسعه صلح و عدالت اجتماعی کمک کنند. با افزایش آگاهی از آزادی‌های اساسی، حقوق بشر، و مسئولیت‌های اجتماعی، کودکان به شهروندانی فعال و متعهد تبدیل شده که به ساختن جامعه‌ای عادلانه‌تر و صلح‌آمیزتر کمک می‌کنند. این فرایند نه تنها به بهبود کیفیت زندگی کودکان کمک می‌کند، بلکه به تقویت بنیان‌های اجتماعی و توسعه پایدار جامعه نیز یاری می‌رساند.

به‌طور کلی نتایج تحقیق نشان داد که فعالیت‌های ورزشی نقش مهمی در توانمندسازی کودکان و توسعه صلح و عدالت اجتماعی دارند. این تحقیق مدل جامعی را پیشنهاد می‌دهد که شامل افزایش دسترسی به امکانات ورزشی، آموزش مربیان، طراحی برنامه‌های متنوع و شمول‌گرا، تعامل با جوامع محلی، و پایش و ارزیابی مستمر است. فعالیت‌های ورزشی نه تنها سلامت جسمانی و روانی کودکان را بهبود می‌بخشند، بلکه مهارت‌های اجتماعی و ارزش‌های اخلاقی آنان را نیز تقویت می‌کنند. این تحقیق تأکید می‌کند که با طراحی و اجرای مدل‌های مناسب، می‌توان از ورزش به‌عنوان ابزاری قدرتمند برای ایجاد تغییرات مثبت در جوامع استفاده کرد.

مطابق با نتایج تحقیق این موارد پیشنهاد می‌گردد: تدوین و اجرای برنامه‌های ورزشی که به‌طور جامع به آموزش ارزش‌های صلح، عدالت اجتماعی، و حقوق بشر می‌پردازند. این برنامه‌ها باید شامل فعالیت‌های گروهی و تیمی باشند که کودکان را به همکاری، احترام متقابل و رعایت قوانین تشویق کنند؛ فراهم کردن امکانات و زیرساخت‌های ورزشی در دسترس برای همه کودکان، بدون توجه به جنسیت، نژاد، یا موقعیت اجتماعی. این امکانات باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که تمامی کودکان بتوانند از آن‌ها بهره‌مند شده تا فرصت‌های برابر برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی داشته باشند؛ برگزاری دوره‌های آموزشی برای مربیان و تسهیل‌گران ورزشی تا آنان بتوانند ارزش‌های صلح و عدالت اجتماعی را به کودکان آموزش دهند. مربیان باید مهارت‌های لازم برای ترویج رفتارهای مثبت و سازنده در کودکان را داشته باشند و بتوانند محیطی حمایتی و مشوق برای آنان ایجاد کنند؛ گنجاندن فعالیت‌های ورزشی منظم و ساختاریافته در برنامه‌های درسی مدارس، این فعالیت‌ها می‌توانند به تقویت مهارت‌های اجتماعی، افزایش اعتمادبه‌نفس، ترویج فرهنگ همکاری و احترام در میان دانش‌آموزان کمک کنند؛ ترغیب والدین به مشارکت فعال در فعالیت‌های ورزشی کودکان و حمایت از آن‌ها. والدین می‌توانند با حمایت از فعالیت‌های ورزشی کودکان، به تقویت روحیه و انگیزه آن‌ها کمک نموده و نقش مهمی در ترویج ارزش‌های صلح و عدالت اجتماعی ایفا کنند؛ سازماندهی رویدادهای ورزشی که فرصت‌های تعامل و تبادل فرهنگی را برای کودکان فراهم می‌کنند. این رویدادها می‌توانند به کودکان کمک کنند تا با فرهنگ‌ها و ارزش‌های مختلف آشنا شده و بینش جهانی خود را گسترش دهند. پژوهش‌های آتی می‌توانند به بررسی چگونگی تأثیرگذاری عوامل فرهنگی و اجتماعی بر توانمندسازی کودکان از طریق فعالیت‌های ورزشی در سایر ابعاد شخصیتی آنان بپردازند. این مطالعات می‌توانند نشان دهند که چگونه فرهنگ‌ها و محیط‌های مختلف اجتماعی ممکن است نیازمند رویکردهای متفاوتی باشند. پژوهش‌های آتی می‌توانند به بررسی تأثیرات فعالیت‌های ورزشی بر گروه‌های خاص کودکان، مانند کودکان با نیازهای ویژه، کودکان مهاجر، یا کودکان محروم بپردازند. همچنین پژوهش‌های آتی می‌توانند به بررسی تأثیرات مشارکت فعال والدین در فعالیت‌های ورزشی کودکان بر توانمندسازی و توسعه صلح و عدالت اجتماعی بپردازند. این مطالعات می‌توانند نشان دهند که چگونه حمایت و مشارکت والدین می‌تواند به تقویت اثرات مثبت فعالیت‌های ورزشی کمک کند.

تقدیر و تشکر

تیم پژوهش، از تمامی مشارکت‌کنندگان در پژوهش به پاس همکاری و ارائه نظرهای ارزشمندشان سپاسگزارند.

References

- [Ameti, Vullnet and Arifi, Fitim and Memishi, Shpresa \(2021\) BUILDING AND DEVELOPING PEACE THROUGH SPORTS ACTIVITIES. FREEDOM - Journal for Peacebuilding and Transcultural Communication, 2 \(3-4\). pp. 9-13. ISSN 2671-3411.](#)
- [Bachelor thesis. \(2022\). Sport for Development \(S4D\) and Peace. Bachelor's program: Sport, Exercise, Health. Vol.84.](#)
- [Ban Ki-moon. \(2021\). PART I. A Child of War, a Man of Peace. Requires Authentication Published by Columbia University Press 2021.](#)
- [Bradley J. Cardinal. \(2021\). Playing Together for Peace: Reducing Conflict and Prejudice and Transcending Differences Through Sports Participation. International of physical education recreation & dance. Vol.92\(1\):6-7.](#)
- [Baghban, Rooholah. \(2018\). Strategies for combating and preventing violence against children from the perspective of social justice. The first national conference on the globalization of children's and adolescents' rights from a legal and psychological perspective.](#)
- [Bagheri Abbas, Sabunchi Reza, Foroughipour Hamid. \(2019\). Analysis of the outsourcing strategy of recruiting and training human resources and its impact on employee empowerment in the Ministry of Sports and Youth. J. A. A. Human Resources Studies. Volume 10, Issue 3, pp. 132-105.](#)
- [Felicity Clarke., Aled Jones., and Lee Smith. \(2021\). Building Peace through Sports Projects: A Scoping Review. A Scoping Review. Sustainability 2021, 13, 2129.](#)
- [Funke Abosede Awujoola-Olarinoye. \(2021\). ASSESSMENT OF THE ROLE OF SPORTS IN BUILDING PEACE AMONG ATHLETES IN KADUNA STATE, NIGERIA. FUDMA JOURNAL OF EDUCATIONAL FOUNDATIONS \(FUJEF\). VOL.4\(1\).](#)
- [Gholipour, Mahshid. Heydarinejad, Sedighe. Azmshe, Tahereh. \(2019\). Identifying the Challenges of Inter-Organizational Partnership in Sport in Order to Implement Sports for Development and Peace Programs. Quarterly Journal of Strategic Studies of Sport and Youth. No. 54.](#)
- [Javadipour, Mohammad. Rasek, Nazanin. \(2019\). The Role of Sports and the Development of Sports Diplomacy in Advancing the Cultural-Socio-Financial Policies and Foreign Relations of the Islamic Republic of Iran. Journal of Sports Management, Volume 11, Issue 2, pp. 234-219.](#)
- [Jianhui Dai¹ and Rashid Menhas. \(2020\). Sustainable Development Goals, Sports and Physical Activity: The Localization of Health-Related Sustainable Development Goals Through Sports in China: A Narrative Review. Risk Manag Healthc Policy. 2020; 13: 1419–1430.](#)
- [Kanan, Ali S. , Lindsey C. Blom, Lawrence H. Gerstein, Dorice Hankemeier, Bryan Shurigar, Sarah J. Ciosek, Adam Kroot. \(2022\). A follow-up qualitative study: The lived experiences & perceptions of SDP trained youth sport coaches and teachers from Jordan and Tajikistan with using sports to foster a culture for peace. International of sport for development. Vol.10\(1\).](#)
- [Laura Schreiner., Jochen Mayer., Valerie Kastrup. \(2021\). National 'Sport for Development and Peace'-programmes in light of UN recommendations and national sports organisations' endeavours. A document analysis of the role of 'Sports' in Germany's development policy. European journal for sport and society. Vol.18:114-134.](#)
- [Lindsey, I., & Darby, P. \(2018\). "Sport and the Sustainable Development Goals: Where is the policy coherence?" International review for the sociology of sport, 1012690217752651.](#)
- [Luis M. García López., David Kirk. \(2022\). Empowering children from socially vulnerable backgrounds through the use of roles in sport education. Sport education and society. Vol.27: 676-688.](#)
- [Modari, Elahe. Ghafouri, Farzad. Shahlaei, Javad. Kashkar, Sara. \(2022\). The Role of Professional](#)

- [Sports Development on Social Development Indicators of Iran. Journal of Sports Management Studies, No. 72.](#)
- [Moradi, Hesam. Morsal, Baqer. Tayyibi Sani, Mostafa. Fahimi Nejad, Ali. \(2022\). The evolution of social justice in allocating resources to national championship sports. Journal of Socio-Cultural Changes, Volume 19, Number 1, pp. 141-223.](#)
- [Maarten Van Mechelen., Line Have Musaeus., Ole Sejer Iversen. \(2021\). A Systematic Review of Empowerment in Child-Computer Interaction Research. A Systematic Review of Empowerment in Child-Computer Interaction Research.](#)
- [Martin Camiré., Tarkington J. Newman., Corliss Bean., Leisha Strachan. \(2022\). Reimagining positive youth development and life skills in sport through a social justice lens. Journal of applied sport psychology. Vol.34\(6\): 1058-1076.](#)
- [Nadyne Venturini TrindadeBárbara Schausteck de AlmeidaWanderley Marchi Júnior. \(2022\). SPORTS FOR DEVELOPMENT AND PEACE: ACADEMIC READINGS ON THE USE OF SPORTS FOR PACIFICATION IN RIO DE JANEIRO. Vol.24\(2\).](#)
- [Runa Kalleson, Reidun Jahnsen, Sigrid Østensjø. \(2020\). Empowerment in families raising a child with cerebral palsy during early childhood: Associations with child, family, and service characteristics. Child: Care, Health and Development Volume 46, Issue 1 p. 19-27.](#)
- [Saeedi, Kikaus. Ghadimi, Bahram. Khobiri, Kaveh. Aslankhani, Mohammad Ali. \(2019\). Sociological analysis of new approaches to Olympic sports in the development of international peace and friendship. Quarterly Journal of Strategic Studies of Sport and Youth. Issue 51.](#)
- [Sharififar, Farideh. Abufazeli, Mohsen. Nikbakhsh, Reza. Henry, Habib. \(2021\). Modeling Sport for Development and Peace. Journal of Contemporary Research in Sport Management. Article ready for publication.](#)
- [Sharifi Moghadam Mehdi, Aghapour Seyed Mehdi, Agha Zeinab \(2014\) - Sports for Development, Peace and Social Justice \(2014\). Tehran, Scientific Publications.](#)
- [Sharifi Moghadam Mahdi, MN Zadeh, E Sharifian, F Zamanian, A Moharer. \(2012\). Evaluating the qualitative status of work life of employed disables with focus on sport activity. Authors Publication date2012Volume2Issue1Pages1-8](#)
- [Shahramnia, Masoud. Nazifi, Nazanin. \(2013\). The Impact of Globalization on Cultural Diplomacy. Journal of Strategic Culture, Issue 24.](#)
- [Shahriari, Naser. Tabesh, Saeed. Nazari, Rasoul. Zolfagharzadeh, Mohammad Mehdi. \(2019\). Meta-analysis of the impact of health-promoting social development functions on institutionalizing sports. Journal of Nurse and Physician in War. Issue 25, pp. 48-41.](#)
- [Shahlai Bagheri Javad, Henry Habib, Hamzeh Masoumeh. \(2019\). Determining the strategic position and the current and desired status of empowering employees of the General Directorate of Sports and Youth of Alborz Province. New approaches in sports management. Volume 7, Issue 24, pp. 64-51.](#)
- [Tegwen Gadais, Laurie Decarpentrie, Patrick Charland, Olivier Arvisais & Bernard Paquito. \(2022\). Health and Education Through Sport for Development and Peace in Extreme Development Contexts: Cases Studies from Various Developing Countries. International Perspectives on Sport for Sustainable Development, pp 95–113.](#)
- [Taheri, Eskandar. Jamshidian, Leila Sadat. Turkfar, Ahmad. Moghaddisi, Mehrzad. \(2021\). The effect of participation in leisure sports activities on social empowerment and social growth. Journal of Sports Psychology Studies. Issue 39, pp. 154-135.](#)